

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om realkreditlignende lån og andelsboliglån m.v. (Lovforslag nr. L 28).

§§ 1-3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går herefter til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 47:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsuddannelser. (Afskaffelse af 25 pct.-tillægget).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 1/11 89. Første behandling 15/11 89. Betænkning 8/12 89. Ændringsforslag nr. 1 af 11/12 89 uden for betænkningen af arbejdsministeren).

I betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Uden for betænkningen var der stillet 1 ændringsforslag af arbejdsministeren (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af arbejdsministeren:

Til § 2

1) Paragraffen affattes således:

»§ 2

Loven træder i kraft den 1. januar 1990, således at godtgørelse udbetales efter ovenstående regler, hvis kurset påbegyndes den 1. januar 1990 eller senere.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Den foreslåede ændring bevirker, at de kursister, der deltager i kurser, som er igangsat inden lovens ikrafttræden den 1. januar 1990, og som modtager forhøjet godtgørelse, ikke får nedsat deres godtgørelse under kursusforløbet.

Ændringen indebærer således, at loven først får virkning for kurser, der påbegyndes den 1. januar 1990 eller senere.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling**Bakholt (S):**

Arbejdsministeren har stillet et ændringsforslag uden for betænkningen, som går ud på, at de kursister, som er startet på et kursus, men ikke har gjort det færdigt, inden loven skulle træde i kraft, fortsat kan få det kursusgodtgørelsesbeløb, de var lovet, da de startede. Det er vi selvfølgelig tilfreds med, og det kan vi stemme for.

Udvalgsarbejdet med dette lovforslag har til fulde bekræftet, at det vil få meget store negative konsekvenser for lønmodtagerne. Det vil også få nogle negative konsekvenser for de små og mellemstore virksomheder, som har gjort en uddannelsesindsats. Det er et meget stort tilbageskridt for det samlede voksenuddannelsesarbejde i dette land, hvis dette lovforslag bliver gennemført, og det er der meget der tyder på det bliver. I en situation, hvor der er brug for en ekstraordinær uddannelsesmæssig indsats, vælger regeringen altså at gå lige præcis den modsatte vej.

Dette lovforslag vil altså for det første ødelægge grundlaget for en række uddannelsesaftaler, der er indgået på de enkelte virksomheder mellem virksomheden og lønmodtagere, for de aftaler er indgået på grundlag af den eksisterende lovgivning, som nu pludselig ændres. Men jeg er også sikker på, at det vil virke ødelæggende på det fremtidige arbejde for at få aftalt de uddannelsesaftaler med virksomhederne, som der er så hårdt brug for. Det vil sige, at den uddannelsesplanlægning, som vi måtte ønske os, vil blive slået i stykker.

[Bakholt]

Hvad vil konsekvenserne i øvrigt blive af forslaget? Det vil for det første betyde, at de grupper, der har mest behov for uddannelse, i stort tal vil falde fra, når deres godtgørelse reduceres i det omfang, som her vil finde sted.

Det vil for det andet betyde, at uddannelseskløften i samfundet bliver større i stedet for mindre, men det er måske den vej, man ønsker at gå.

For det tredje: Vi har gennem en tid konstateret et stigende ønske hos mindre virksomheder om at satse på uddannelser. Det vil nu blive ødelagt, fordi de ikke har økonomi til at fortsætte uddannelsesindsatsen på grund af de stigende omkostninger, der vil blive en følge af forslaget. Der vil også være en betydelig risiko for flaskehalse på arbejdsmarkedet over en relativt kort årrække, og når den situation opstår, vil de borgerlige partier være de første til at skribe op. Det plejer de at være, og det vil de også være i denne situation.

For det fjerde vil jeg nævne, at vi er sikre på, at mobiliteten på arbejdsmarkedet vil falde, fordi de mere brede uddannelsesbehov ikke vil blive tilgodeset, når kursusgodtgørelsen ændres, og det er stik imod det, regeringen siger den ønsker; den har talt om en større mobilitet på arbejdsmarkedet.

Det er altså for os komplet uforståeligt, at regeringen vil køre dette forslag igennem Folketinget. Parterne på arbejdsmarkedet har advaret mod det. Der kan kun være én forklaring på det, nemlig at forslaget skal bruges som et redskab. Vi ved, at der nu gennem lang tid har været foretaget nogle nedskæringer på arbejdsmarkedsuddannelserne med store køer til følge mange steder. Regeringen er interesseret i at få køerne reduceret, og hvad gør man så? Ja, en af metoderne er at skære ned på kursusgodtgørelsen, for så vil køerne selvfølgelig blive mindre. Derfor skal dette forslag bruges som et redskab til at reducere køerne på uddannelsesstederne.

Der har været henvendelser til udvalget fra en række organisationer, og arbejdsministeren har besvaret dem. Arbejdsministeren giver udtryk for – som svar på spørgsmål nr. 33, der er en henvendelse fra SiD – at han ikke tror på, at en afskaffelse af tillægget vil påvirke motivationen for at deltage i kursus. Det siger ministeren. Jeg er ret sikker på, at der et meget stort ønske i befolkningen om at få uddannelse. Men fakta er, at der er forfærdelig mange, der ikke har råd

til at miste op til 600 kr. om ugen og derfor af økonomiske årsager vil være tvunget til at sige nej. Mange af dem mister altså også penge ud over kursusgodtgørelsen.

Vil forslaget mod forventning indebære, at folk må afholde sig fra at deltage, er situationen den, at der er store ventelister til arbejdsmarkedsuddannelserne, siger arbejdsministeren videre. Det er korrekt, at de er store. Her afslører arbejdsministeren, hvad den egentlige hensigt med lovforslaget er. Den er, som jeg sagde tidligere, at bruge loven som et redskab til at skære ned med.

Det finanslovsforslag, som vi skal vedtage i denne uge, betyder nedskæringer på arbejdsmarkedsuddannelserne, og det vil sige, at køerne normalt ville vokse. Men nu kan ministeren altså bruge dette forslag til at skære ned på køerne. Den eneste fornuftige grund til at gennemføre dette er jo, at ministeren kan opnå en reduktion af eksisterende køer.

Så vil ministeren bagefter kunne sige: Vi har ret, der var grundlag for at sætte aktiviteten ned. Det vil efter ministerens oplysninger betyde, at regeringen nu kan nedsætte arbejdsmarkedsbidraget med sølle 19 kr. om året pr. lønmodtager og tilsvarende for arbejdsgiverne.

Paradokset i det er, at ingen, hverken lønmodtager eller arbejdsgiver, har ønsket denne besparelse, som er meget, meget lille, men ordningen skal gennemføres alligevel. Ordningen har virket tilfredsstillende. Lønmodtager, arbejdsgiver og virksomheder har været tilfredse med den. Hvorfor så ændre det? Det er fuldstændig uforståeligt. Jeg er sikker på, at jo flere der får kendskab til dette ude over landet, jo større vil reaktionerne imod dette forslag blive.

Jeg opfordrede regeringen til ved førstebehandling at tænke sig godt om og trække forslaget tilbage. Det er ufornuftigt, det er uhenigtsmæssigt, og man vil ikke få den samfundsmæssige besparelse, man tror. Det vil skade uddannelsen, det vil skade virksomhederne, og det vil skade lønmodtagerne, at man gennemfører dette.

Endnu en gang skal jeg opfordre arbejdsministeren, selv om jeg ikke tror meget på, at han vil gøre det, til at trække dette forslag tilbage. Det gavner ingenting. Det gør skaden værre, hr. minister.

Stillinger (SF):

Jeg vil gerne fortsætte, hvor den socialdemokratiske ordfører slap. Det bliver derfor mere eller mindre en gentagelse, for det var fornuftige ord, den socialdemokratiske arbejdsmarkedsordfører kom med.

SF vil gerne slå fast, at lovforslag nr. L 47 ikke alene er til skade for det danske erhvervsliv, til skade for danske lønarbejdere, men også vil slå arbejdsmarkedsuddannelserne i stykker. Alle de opgørelser, vi har fået i udvalget, viser, at et stort antal lønarbejdere fremover ikke har råd til at tage på kursus for at efteruddanne sig.

Det mærkelige er, at forslaget vil betyde et tab på op til mellem 600 og 800 kr. pr. uge for den enkelte lønarbejder, som tager på kursus for at videreuddanne sig, medens det – det fremgår af et svar, vi har fået fra ministeren – vil betyde en besparelse på ca. 1,50 kr. pr. måned for AUD-bidragydere i Danmark.

Det er for SF at se et rent politisk forslag, som kun har til formål at gøre det vanskeligere for almindelige lønarbejdere under LO-området at komme på kursus. Der findes ikke nogen saglige begrundelser for at fremsætte forslaget. Derfor kunne man fristes til at tro, ligesom den socialdemokratiske ordfører var inde på, at baggrunden for selve forslaget er at begrænse de alt for lange ventelister, vi har på AMU-centrene. Det er da i hvert fald ikke den løsning, som Danmark har brug for i vores videreuddannelsesproblem.

Det er også forbavsende, at regeringen vil forsøge at presse dette forslag igennem her i Folketinget, selv om både LO og ikke mindst Arbejdsgiverforeningen har sagt, at det ikke er et særlig klogt forslag. Landsarbejdsnævnet har også sagt, at man ikke bør fremsætte dette forslag.

Men det er også mærkeligt, at regeringen vil gøre det vanskeligere for almindelige mennesker at videreuddanne sig. Det svarer ikke helt til de signaler, som regeringen har udsendt om, at vi skal tilpasse os det indre marked, at vi skal omstille os, og hvad man nu ellers bruger af dyre ord fra regeringens side.

Derfor vil SF ligesom den socialdemokratiske ordfører foreslå, at ministeren trækker forslaget tilbage. Det vil være klogt af ministeren. Hvis ikke, vil SF naturligvis stemme imod forslaget, men lige så naturligt stemme for ændringsforslag nr. 1. Det er kun et rent sminke-

forslag og vel udtryk for ganske almindelig anstændighed.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Man kan selvfølgelig glimrende have forskellige principielle opfattelser af, hvorvidt skatteyderne skal betale for folk, der er på uddannelseskursus eller ej. Man må selvfølgelig respektere, at SF er af den mening, at det er en skatteyderudgift at lønne folk, der er på uddannelseskursus. Men jeg synes nok, det er lidt stærkt, når SF's ordfører siger, at der ikke er nogen som helst saglig begrundelse for det foreliggende forslag.

Det foreliggende forslag rummer en besparelse på statsfinanserne på 65 mio. kr. og dermed en mulighed for en skattelettelse på 65 mio. kr., der i årene fra og med 1991 vil blive udmøntet på den skat, der hedder AUD-bidrag. Derfor kan man ikke sige, der ikke er nogen saglig begrundelse.

Jeg vil gerne have at vide, om det virkelig er SF's mening, at der intet sagligt er i at nedsætte skatterne i dette land. Nedsættelse af skatterne kræver en nedsættelse af de offentlige udgifter. Derfor er der i hvert fald saglig begrundelse for det. Så kan man mene, at man bare skal lade pengene fosse ud af statskassen, fordi der er nogle, der gerne vil gå på et kursus. Vi mener altså, at man selv må betale, når man går til kursus, eller også må man lade arbejdsgiveren betale. Vi synes, det er politisk forkert, at man gør det til en statsudgift at betale folk, der vil være klogere. Der har vi andre været indrettet på, at vores forældre betalte for os, og det betalte vi selv. Vi mener ikke, der er nogen som helst rimelighed i, at skatteyderne skal betale for nogen som helst, der skal på kursus i noget som helst, når de er kommet ud over den almindelige skolealder.

Det er altså vores politiske opfattelse, og den strider mod SF's, og det er da helt i orden. Men man kan ikke benægte, at en skattelettelsesmulighed, en formindskelse af de offentlige udgifter, er en særdeles saglig betragtning i en bankerottid som den, den danske statskasse befinder sig i.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

[Kaj Poulsen]

Den bankerottid er kommet nærmere og nærmere i de 7 år, hr. Glistrup har stået som parlamentarisk grundlag for denne regering.

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at hr. Glistrup heroppefra kan fortælle, at folk ikke skal uddane sig for skatteydermidler, men at man selv må betale det, og at de 65 mio. kr., som nu spares i 1990, skal kunne bruges til en skatenedsættelse i 1991.

Jeg må sige, at Fremskridtspartiet har taget stilling til dette lovforslag på et fundamentalt forkert grundlag. Der bruges ikke skatteydermidler til arbejdsmarkedsuddannelserne. Arbejdsmarkedsuddannelserne betales af arbejdsmarkedets parter igennem AUD-Fonden. Det, der sker med dette forslag, er alene af disse små fiduser, som denne regering har været så god til. Man kan snupe 65 mio. kr. i 1990, fordi man efterregulerer betalingen til AUD-Fonden. I 1991 kan man ikke snupe noget, for så er AUD-bidraget sat ned, og dermed er antallet af kurser sat ned.

Derfor har det ikke noget med skattefinansiering at gøre. Det er noget, deltagerne i kurserne selv betaler. Anderledes er det ikke.

(Kort bemærkning).

Stillinger (SF):

For lige at følge hr. Kaj Poulsens ord op vil jeg spørge hr. Glistrup, om der ikke er en væsentlig forskel på, om den enkelte lønmodtager skal betale 600 kr. om ugen for at gå på kursus for at videreuddanne sig, eller om alle vi lønmodtagere i solidaritet betaler 1,50 kr. pr. måned for at hjælpe dem, der skal på kursus.

Det er selvfølgelig et problem, som hr. Glistrup ikke kender så meget til: det er solidaritet. Det beklager jeg selvfølgelig meget, men jeg er godt klar over, at dette ord ikke hører hjemme i hr. Glistrups ordbog.

Men så glæder jeg mig da til, at hr. Glistrup fremsætter et lovforslag om, at det private arbejdsmarkeds direktører, som tager på store kurser og videreuddanner sig, på kanindræberkurser og alt muligt andet, selv skal betale deres kurser. Det glæder vi os til i næste samling. Det gør de nemlig ikke. De får nemlig løn, når de tager på kurser, hr. Glistrup.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Fordi statskassen i en af sine forklædninger kalder sig AUD-Fonden, bliver det, man putter ind i AUD-Fonden, af den grund ikke mindre skatteydermidler. Man betaler tvungent til AUD-Fonden i henhold til lovgivning, og det er skat. Når hvert folketingsmedlem får sin månedsafregning, står der, at man skal betale til AUD-Fonden, uanset om man vil gøre det eller ej. En tvangsmæssig aflevering af penge i henhold til en lovgivning som AUD-Fonden er skat, og derfor er det skattemidler. Det er det rene og skære bogholderifup, som hr. Kaj Poulsen er inde på, når han siger, at pengene i AUD-Fonden ikke er skatteyderpenge. Vel er det så!

Jeg kan da berolige hr. Stillinger med, at jeg er 100 pct. enig i, at skatteyderne ikke skal betale for en direktør, der skal på et frokostkursus, lige så lidt som de skal betale til et LO-medlem, der skal på et frokostkursus. Det er så inderlig ligegyldigt, om han spiser sine store frokoster til noget, man kalder kurser under AUD-Fonden eller inden for Arbejdsgiverforeningen el. lign. Folk skal selv betale deres frokoster. De skal selv betale deres kurser. Det er ikke noget, som man skal have skatteyderne til.

Men så begrebet solidaritet. Fremskridtspartiet føler en eventyrlig solidaritet med de danske skatteydere. Vi føler en eventyrlig solidaritet med den, der tjener 26.000 kr. om året og skal betale 53 pct. i skat af de 1.000 kr., man tjener fra 25.000 kr. og op til 26.000 kr. Dér er vores solidaritet.

Men vi føler ikke med dem, der som S og SF får partitilskud fra fagbevægelsen for derefter at stemme for love, så fagbevægelsen kan få penge fra skatteyderne, sådan som AUD-Fonden og mange tilsvarende pamperforetagender er udtryk for. Det er ren og skær interessepolitik, hvor man bare følger med dér, hvor man får partitilskud, til at lade skatteydernes midler fosse ud. Fremskridtspartiet er imod den form, hvis man kalder det solidaritet. Det er usolidaritet.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Et meget kort spørgsmål til hr. Glistrup: Hvor i arbejdsmarkedsuddannelsessystemet og efteruddannelsessystemet etableres der frokostkurser, som hr. Glistrup taler om?

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Jeg går ud fra, at Socialdemokratiets folketingsmedlemmer også som os andre får invitationer til disse uddannelseskurser for at deltage i paneler og lignende. Vi bliver bestemt ikke tyndere af det. Vores maver svulmer op, når vi er til den slags kurser, fordi der gives en bunke forskellige rejesalater, hummere osv. Det er det, skatteyderpengene går til, og som vi nu skal spare 65 mio. kr. på. SF skulle være glad for, at arbejdsministeren har fundet ud af at spare 65 mio. kr., sådan at vi kan få skatterne nedsat i hvert fald med det beløb, i stedet for bare at sige, at den fagbevægelse, som driver alfonsvirksomhed i forhold til S og SF ved at finansiere dem, skal Folketinget så til gengæld give nogle penge til. Det er skingrende umoralsk og skingrende usolidarisk over for de mennesker i dette land, der ikke er fagforeningspampere, at man skal give statstilskud til sådan noget som dette.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg skal bare konstatere, at det selvfølgelig er spild af gode penge overhovedet at invitere hr. Glistrup til en diskussion om uddannelser. De synspunkter, der her er givet udtryk for, synes jeg nok at alle og enhver må være klar over er det værste spild af penge overhovedet, fordi det ikke går ind på nogen som helst måde.

Men vi har da et begrundet håb om, at andre kan forstå, hvad det handler om, når Fremskridtspartiet stemmer for forslag af denne slags ud fra en tankegang om, at nu handler det om at spare penge på uddannelse til specialarbejdere, til mange arbejdsløse og til efteruddannelse af folk, der er i arbejde, så vi fremover kan blive bedre kvalificerede her i landet til de job, som vi skal have. Det vil Fremskridtspartiet overhovedet ikke være med til. Jeg siger velbekomme, ikke mindst til Det Radikale Venstre, som må lave politik på denne måde sammen med hr. Glistrup, som i den grad giver udtryk for foragt for alt, hvad der hedder uddannelse. Utroligt nok er det fra en mand, som stort set har fået sin uddannelse betalt af det offentlige, for så vidt jeg ved, er universiteter osv. betalt af det offentlige. For det andet ved vi, at der er 3 års perioder, hvor det også er det offentlige, der

har forsørgt hr. Glistrup. I øvrigt forsørges hr. Glistrup stadig væk af det offentlige, nemlig af det vederlag, som skatteyderne også betaler.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der tales for meget i salen. Jeg vil bede om at få dæmpet stemmerne noget.

(Kort bemærkning).

Bakholt (S):

Da jeg nu kan se, at arbejdsministeren venter på at komme på talerstolen, vil jeg benytte lejligheden til at stille ham et spørgsmål. Kan arbejdsministeren bekræfte eller afkræfte, at pengene til arbejdsmarkedsuddannelsessystemet bliver brugt på den måde, som hr. Glistrup antydede her for lidt siden?

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Fru Lilli Gyldenkilde lever da i hvert fald op til solidaritetsprincippet, nemlig solidariteten med Danmark Radio om, at ytringsfrihed skal tildeles det SF, der har cirka 11,2 pct. af stemmerne. De må tale, men det er spild af penge at lade det Fremskridtsparti, der har 11,2 pct. af stemmerne, udtale sig. Det er fru Lilli Gyldenkildes form for Honecker-solidaritet. Det var det, vi har hørt i hvert fald fra fru Lilli Gyldenkildes side.

Når så fru Lilli Gyldenkilde siger, at der er andre, der har fået deres uddannelse betalt af staten, og venligst trækker mig frem som et eksempel, vil jeg svare, at jeg ikke fik én krone af staten i løn for at studere. Det sørgede mine forældre for på ganske normal moralsk vis, at det er forældre og folk selv, der betaler for deres uddannelser. Derfor var det nemlig effektive og gode uddannelser, når situationen var den, at man selv skal betale for dem, når man privatiserer dem. Så bliver der ikke det rutteri med penge, som præger disse uddannelser, som vi diskuterer i dag. Det, vi diskuterer i dag, er ren og skær frådseri med skattydermidler hele vejen igennem.

Når så fru Lilli Gyldenkilde siger, at vi også bliver betalt af skatteyderne i det job, vi er i nu, så er vi da helt enige. Her har SF og Fremskridtspartiet været meget nær ved hinanden meget længe, men vi har desværre kun 40 stemmer for at få det folketingsvederlag sat ned. Jeg

[Glistrup]

er helt enig, hvis vi kan fjerne vederlaget til Folkeetingets medlemmer, så man kun er folketingsmedlem af idealisme og ikke for at rage penge til sig. Men selv om SF vil være med i det, har vi jo kun 40 stemmer for det, desværre. Alle de andre stemmer jo for at bevare disse tilskud til folketingsmedlemmer. Det er ligefrem en pligt for os at tage imod pengene, desværre.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Sagen er den, at der ikke er nogen, der kan tillade sig at stille sig op og sige, at SF'ere ikke forsvare yringsfriheden. Det var hr. Glistrup lige ved at få sagt, at sådan måtte det være, når jeg tillod mig at tage ordet til det, som hr. Glistrup siger. Det er jo noget vrøvl, det kan ethvert barn jo høre, fordi det, jeg siger, er da ikke, at hr. Glistrup ikke har lov at ytre sig lige så ... nej, det må jeg vist ikke sige, hvis jeg skal holde mig inden for forretningsordenen, men hr. Glistrup må jo sige, hvad der passer ham. Det kan jeg ikke anfægte, men jeg vil ikke blive ved med at høre på det uimodsagt. Derfor har jeg taget ordet.

Jeg kan i øvrigt konstatere, at hr. Glistrup hylder det princip, at de, der går på højere uddannelser, på universiteter m.v. for at uddanne sig bl.a. til jurister, skal have deres uddannelse betalt af det offentlige. Uanset om hr. Glistrup har kørt som erhvervschauffør, eller hvad han har, er universiteterne finansieret af det offentlige.

De, der ikke skal have denne mulighed, er altså lønmodtagerne som specialarbejderne og ufaglærte kvinder, som gerne skulle forbedre deres muligheder for at få arbejde – på dem må der ikke ofres én krone.

Velbekomme, skal jeg sige til Det Radikale Venstre.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Vi har på intet tidspunkt lagt skjul på, hvad formålet med dette lovforslag er. Der ligger en regelforenkling i, at man fremover får udbetalt den samme godtgørelse, uanset hvilke indkomstforhold man har haft forud for deltagelsen. Derudover er der tale om en besparelse i 1990 på 65 mio. kr.; dette er hensigten med lovforslaget. Det har vi ikke lagt skjul på og gør det fortsat heller ikke.

Så kan man naturligvis diskutere: Hvilke konsekvenser får dette for den uddannelsesindsats, loven omhandler? Her er jeg helt uenig både i den beskrivelse, som hr. Bakholt har givet, og i den beskrivelse, som hr. Stilling har givet.

Det vil slet ikke få så negative konsekvenser, som vi har fået beskrevet her fra talerstolen. For det første sker der ingen ændringer i godtgørelsen til de mange ledige, som går på disse kurser. For det andet sker der heller ingen ændringer i godtgørelsen for de allerlavest lønnede på arbejdsmarkedet.

For de personer, som modtager den ekstra godtgørelse i øjeblikket, ved vi, at langt hovedparten er på kurser under de vilkår, at de får løn af deres arbejdsgiver.

Det er min ganske bestemte overbevisning, at det, vi gør her, ikke vil få nævneværdige konsekvenser og slet ikke på lidt længere sigt i retning af at skade uddannelsessystemet. Vi gør det med god samvittighed.

Jeg blev endvidere bedt af hr. Bakholt om at tage stilling til den beskrivelse, som hr. Glistrup her fra talerstolen gav af vores arbejdsmarkedsuddannelsessystem. Jeg skal ikke lægge skjul på, at jeg har betydelige vanskeligheder ved at få den beskrivelse, som hr. Glistrup gav, til at passe sammen med den virkelighed, som jeg oplever, når jeg besøger de pågældende uddannelsesinstitutioner.

Glistrup (FP):

Fru Lilli Gyldenkilde hævdede, at jeg vil betage hende nogen som helst yringsfrihed. Det er, fordi fru Lilli Gyldenkilde åbenbart ikke selv kan huske, hvad hun sagde i første indlæg.

Det, hun sagde i første indlæg, var, at hun og hendes skulle have yringsfrihed, og vi andre skulle ikke have lejlighed til at udtale os. Det var det, jeg opponerede imod, og det vil fru Lilli Gyldenkilde selv kunne læse, når hun får fortrykket af forhandlingerne.

Dernæst påstod fru Lilli Gyldenkilde, at jeg mente, at skatteyderne skulle betale for at uddanne noget så overflødigt som jurister. Jeg kunne aldrig drømme om at mene, at skatteyderne skulle betale en øre for, at vi skulle få flere jurister i dette land. Vi har mere end rigeligt af jurister og har absolut ikke brug for én eneste skatteyderkrone til det formål.

Når vi så vender tilbage til det, som denne sag drejer sig om, er det ikke det, som fru Lilli

[Glistrup]

Gyldenkilde talte om, men hvorvidt man af skatteyderpenge skal betale til folk, der er i arbejde på et eller andet privat arbejdssted, for at de kan få en uddannelse. Her siger Fremskridtspartiet, når vi er inde på det, som vi diskuterer her, at i det omfang, der er brug for at give en uddannelse til folk, der er ansat et eller andet sted, er det bedre, at det er den pågældende arbejdsplads eller brancheforening, eventuelt fagforening, der finansierer det direkte fuldstændig uden om statskassen. Det fører til et enormt pengespild og til, at virkeligheden bliver anderledes end den, arbejdsministeren hævdede at den var, når man lader staten komme ind og betale for noget, som overhovedet ikke vedkommer staten, nemlig hvilke uddannelser der er nødvendige i relation til en bestemt arbejdsplads. Her siger Fremskridtspartiet, at det i hvert fald er urimeligt, at skatteyderne skal betale et tilskud. Denne sag drejer sig jo kun om at skære toppen af tilskuddet. Alle de mennesker, som denne sag fratager det, som hr. Bakholt sagde svarede til et eller andet med 1.100 kr. om ugen, er mennesker, som får ca. 130.000 kr. om året udbetalt, altså 11.000 kr. om måneden. Det er i hvert fald urimeligt, hvis man selv ønsker at blive dygtigere, at man ikke kan gå den smule ned i levefod eller selv spare op til det. At man virkelig skal have tilskud for at gøre sig dygtigere, er skingrende umoralsk.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg synes, det er en bemærkelsesværdig argumentation for gennemførelsen af dette forslag fra det flertal, som vil gennemføre det.

Hr. Glistrup siger, at staten ikke skal blande sig i, hvad der foregår i dansk erhvervsliv. Nu er det sådan, at dansk erhvervsliv har en struktur, som betinger, at vi solidarisk – jeg ved godt, at hr. Glistrup ikke kender begrebet særlig godt – løfter den opgave at uddanne folk, således at papirnussere af enhver art, også i Folketinget, er solidarisk med til at løfte opgaven, således at vi alle i det danske samfund kan være med til, at trækdyrene får den uddannelse, der er behov for.

Må jeg så sige til ministeren, som sagde, der var to begrundelser. Den ene var, at det var en besparelse. Det er helt reelt, at man finder en fidusbesparelse i 1990, fordi den i 1991 er væk. Det andet, ministeren sagde, var, at dette var

begrundet i en regelforenkling, hvor man nu skulle udbetale det samme i godtgørelse. Må jeg spørge ministeren: Har ministeren fået nogen henvendelse fra a-kasser, arbejdsformidling eller nogen steder, der har bedt om at få denne regelforenkling, eller har ministeren fået de samme henvendelser, som Arbejdsmarkedsudvalget har fået, hvor man siger, det overhovedet ingen problemer giver, at der er den 125 pct.-sats.

Afslutningsvis vil jeg gerne sige til ministeren, at ministeren også kom med en erkendelse i sit indlæg, idet ministeren sagde, at denne ordning ikke vil give nævneværdige forringelser. Ministeren er altså enig i, at dette er en forringelse på uddannelsesområdet. Vi skal beklage, at man vil gå så langt specielt i en situation, hvor vi formentlig allerede til sommer vil begynde at se flaskehalsproblemerne vokse i Danmark, også på baggrund af den omlægning, der ligger i dette forslag.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Hr. Kaj Poulsen skyder de svage foran sig, når han begunstiger pamperne ved at sige, at dette er hjælp til trækdyrene. De, der får 25 pct.-tillægget, er ikke trækdyrene. Det er de velaflagte, som får disse penge.

Vi er helt enige i, at det i vor tid er særdeles sundt og godt med en bunke forskellige uddannelser, men den effektive uddannelse får man nu engang, når man ikke kører ad den socialistiske vej.

Jeg synes ærlig talt, at hr. Kaj Poulsen – hvis ellers han havde haft sine øjne åbne for, hvad der sker østen for Elben og Donau i øjeblikket – kunne se, at denne socialistiske vej, hvor man laver uddannelse af privatansatte over skattebilletten, over samfundet, over lovgivningen, fører til den situation, Danmark også er kommet i. Vi er det eneste land i den vestlige verden, som det går skidt økonomisk, netop fordi vi har så mange af den slags ordninger, som man fra hr. Kaj Poulsen og fra de hidtidige regimer i Østtyskland, Tjekkoslaviet, Ungarn osv. har kaldt solidariske; det er den slags ordninger, som vi diskuterer her, og som hr. Kaj Poulsen kalder solidariske.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Hr. Kaj Poulsen bruger sædvanligvis det

[Arbejdsministeren]

danske sprog meget sprudlende og anvendte udtrykket »fidusbesparelse«. Det må jeg på det kraftigste tage afstand fra. Der er ikke tale om nogen fidusbesparelse, der er tale om en reel, ægte besparelse på 65 mio. kr. i 1990, og det var præcis det, jeg sagde for et øjeblik siden.

Så siger hr. Kaj Poulsen, at jeg har talt om, at der bliver forringelser. Jeg vil ikke bestride, at der kan være personer, og at der kan være virksomheder, der umiddelbart efter denne ikrafttrædelse kommer ind i overvejelser, om man skal ændre sin politik. Jeg tror ikke, det bliver i nævneværdigt omfang, og jeg er helt sikker på, at i løbet af en ganske kort periode vil der ikke være problemer af den karakter. I øvrigt vil det ikke på nogen måde berøre den samlede uddannelsesindsats.

Så med hensyn til administrationen er det helt givet, at der ligger en administrativ lettelse i det, vi foreslår her. Jeg har i min korte tid som arbejdsminister fået adskillige henvendelser fra a-kasser, som går i retning af, at man ønsker administrative lettelser. Det vil dette altså også indebære. Endvidere har vi jo også fra statens side nogle tilsynsforpligtelser over for a-kassen. De bliver også lettere i forbindelse med dette.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Nu skal vi jo ikke bruge tiden i dag til at finde ud af, hvad ministeren mener med, hvad der ikke er nævneværdigt, og hvad der er nævneværdigt. Men én ting er afgjort: ministeren er indstillet på, at uddannelsessystemet inden for AMU og efteruddannelsen forringes med dette. Det var det, der kom ud af ministerens tale her i anden omgang.

Nu skal vi jo have en tredje behandling på torsdag. Jeg går ud fra, at jeg kan få et svar her fra ministeren om, at han vil tilstille udvalget de henvendelser, der er kommet fra a-kasser, der har ønske om at få denne regelforenkling, således at vi kan få klarlagt, hvem det er, der ønsker det. De henvendelser, vi har fået i udvalget, siger det modsatte. Derfor vil vi meget gerne have – og det synes jeg er af stor betydning for os også ved tredjebehandlingen – at ministeren her lover at tilstille udvalget de henvendelser, ministeren i den korte tid, han har været minister, har fået fra a-kasser, med ønske om denne form for regelforenkling.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg skal gentage, at det efter min opfattelse ikke betyder forringelse af vores arbejdsmarkedsuddannelsessystem.

Dernæst beder hr. Kaj Poulsen om at få tilstillet i udvalget de henvendelser, der er kommet fra a-kasserne vedrørende regelforenkling på dette område. Nu er hr. Kaj Poulsen en dygtig taler, men han er åbenbart en dårlig lytter, for det, jeg sagde, var ikke, at vi havde fået sådanne henvendelser. Jeg sagde, vi havde fået mange henvendelser med ønsker om administrative lettelser. Jeg sagde ikke, at det havde været på dette område. Jeg er temmelig overbevist om, at det vil blive ganske let for os at tilstille udvalget de henvendelser, vi har fået konkret om denne sag.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Det tillader jeg mig så at tolke som, at ministeren ingen henvendelser har fået fra a-kasser om, at de ønsker denne regelforenkling her, som jo var den, ministeren lagde ud med, og som jeg kommenterede. Det var altså en fortællelse fra ministeren. Det takker jeg for.

(Kort bemærkning).

Stillinger (SF):

Det er i anledning af ministerens sidste bemærkning. Den synes jeg var ret interessant. Skulle den forstås sådan, at man har fået henvendelse fra a-kasserne, som siger, at det bliver meget, meget lettere for a-kasserne at administrere dette her fremover? For det er jo det, der fremgår af svaret her. Mig bekendt har vi fået svar fra a-kasser, som siger, at det overhovedet ikke betyder noget som helst administrativt besparelsesmæssigt at gennemføre dette her, og det er altså den mindste flig af begrundelse for et forslag, jeg nogen sinde har oplevet, hvis det skulle være begrundelsen for at opretholde dette forslag.

Arbejdsministeren (Kirkegaard):

Jeg synes stadig væk, at det kniber for både hr. Stillinger og hr. Kaj Poulsen at høre efter, hvad det egentlig var, jeg sagde. Det er tydeligt fremgået også af vores drøftelser under udvalgsbehandlingen osv., at a-kasserne ikke er kommet med konkrete opfordringer om dette

[Arbejdsministeren]

forslag til regelforenkling, og det har ikke været nogen hemmelighed overhovedet, og derfor var der ikke tale om nogen fortalelse; det, jeg sagde, var 100 pct. korrekt.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§ 1, ændringsforslaget uden for betænkningen af arbejdsministeren om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den nye affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Op- hold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 48:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m.v., lov om arbejdsmarkedsuddannelser og ophævelse af lov om udvandring. (Ophævelse af AF's monopol, nedlæggelse af Kursusnævnet for Arbejdsmarkedsuddannelserne og indførelse af brugerbetaling for visse af AF's ydelser m.v.).

Af arbejdsministeren (Kirkegaard).

(Fremsat 1/11 89. Første behandling 15/11 89. Betænkning 8/12 89).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Forhandling

Kaj Poulsen (S):

I dagbladet B.T. er der i dag en annonce som hilsen til Folketinget, idet jeg regner med, at den er indrykket i anledning af vores behandling af det foreliggende lovforslag. Annoncen er indrykket af arbejdsformidlingen i København. Arbejdsformidlingen i København siger, at der er god gennemtræk i arbejdsformidlingen i Storkøbenhavn. 46 pct. af de ledige har arbejde efter maksimalt 4 måneder, og 65 pct. er i arbejde igen efter 6 måneder. Det synes vi er en god annonce som reklame for et godt system, et godt arbejdsformidlingssystem som det, vi har i Danmark.

Det, der er forstemmende, når vi skal til at behandle dette lovforslag om liberalisering af arbejdsformidlingen, er bare, at der her er tilrettelagt et attack på AF-systemet. Man ønsker at liberalisere arbejdsformidlingssystemet således, at man risikerer at miste den tilknytning, som man omtaler i annoncerne man har til de ledige på et meget, meget bredt fagligt grundlag. Det er det, denne liberalisering betyder.

Vi har naturligvis forsøgt både tidligt og sent at få ministeren fra at gennemføre denne ordning.

Det paradoksale ved ordningen er jo, at udviklingen nu føres tyve år tilbage. I 1968 havde vi en regering med den samme bogstavkombination som den, vi har i dag. Da havde vi en VKR-regering, der gennemførte en ændring af arbejdsformidlingslovgivningen, som medførte, at man fik etableret arbejdsformidlingen, og som gjorde, at man blev fri for det offentlige anvisningssystem, man havde, som kun tog sig af de dårligst stillede i det danske samfund, og som havde utrolig svært ved at hjælpe dem. Hvorfor? Fordi virksomhederne vidste, at det kun var de korttidsuddannede og de dårligst stillede på arbejdsmarkedet, der var i det offentlige anvisningssystem.

Det er det, man vil indføre med dette lovforslag nu 20 år efter. Man fører udviklingen tyve år tilbage med den samme bogstavkombination af partier, der sidder i regeringen.

Vi synes, det er forstemmende, og vi har derfor stillet ændringsforslag om, at denne liberalisering af arbejdsformidlingen udgår af forslaget.

Vi har også stillet ændringsforslag om fastholdelse af den mulighed, arbejdsformidlingen havde for at give en bøde til arbejdsgivere, som ikke meldte tilbage, når de havde fået henvist